

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 7C/23/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619203228
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Puklušová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2020:7619203228.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Darina Puklušová, v právnej veci žalobkyne: Z. T., T.. XX. X. XXXX, H. XX. Z. XXX/XX, XXX XX C., C.D. F. I.. Z. I., Z. G. G. D. C., B. Č.. XXXX/XX, proti žalovanej: U. Š., T.. XX. X. XXXX, H. W. X/XX, XXX XX G. T. D., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou - Ján Buroci, s. r. o. so sídlom Za Šestnástkou 17, Spišská Nová Ves, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. P r i z n á v a žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa zmenenou žalobou domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX v kat. ú. R., a to k parc. č. „C“ KN č. 1822 o výmere 362 m² - zastavané plochy a nádvorja, k parc. č. „C“ KN č. 1825 o výmere 369 m² - trvalé trávnaté porasty a k stavbe so súp. č. XXX postavenej na parc. č. 1822 uvedenej na katastrálnom odbore ako rodinný dom, a to v podiele 8/12 v pomere k celku. Druhým výrokom žiadala, aby súd určil, že žalobkyňa a žalovaná sú každá v podiele 3/24 spoluvlastníkmi parc. č. „C“ KN 1828 - orná pôda o výmere 220 m² zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX v kat. území obce R.. Tretím výrokom navrhovala, aby súd určil, že žalobkyňa a žalovaná sú každá v podiele 3/24 spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XX kat. územie R., a to: parc. č. „C“ KN 1817, o výmere 241 m² - trvalý trávny porast, parc. č. „C“ KN 1818, o výmere 253 m² - trvalý trávny porast a parc. č. „C“ KN 1823 o výmere 4465 m² - trvalý trávny porast. V prípade úspechu v spore požadovala plnú náhradu trov konania.

2. Spolu s žalobou podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom žiadala, aby súd určil žalovanej povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. XXX v kat. území R., a to ich prevodu, zaťaženia v prospech inej osoby, zriadenia akéhokoľvek práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, a to do právoplatného rozhodnutia súdu o žalobe o určenie vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam.

3. Uznesením zo dňa 3. 6. 2019 súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol s odôvodnením, že žalobkyňa neosvedčila naliehavosť situácie, ktorá si vyžaduje okamžitú, alebo len dočasnú úpravu vydaním predmetného neodkladného opatrenia. Po podaní odvolania žalobkyne bolo uznesenie tunajšieho súdu druhoinštančným súdom potvrdené. Uznesenia nadobudli právoplatnosť dňa 6. 11. 2019 a vec bola predložená na rozhodnutie v merite veci.

4. Naliehavosť právneho záujmu podanej žaloby žalobkyňa oprela o tvrdenie, že na LV č. XXX v kat. území R. je vyznačená plomba o zmene práva k nehnuteľnostiam týkajúca sa prebiehajúceho konania o vklade a to v konaní vedenom na Okresnom úrade Spišská Nová Ves, odbore katastrálnom pod č. V 289/2019, kde požiadala o prerušenie konania o povolení vkladu z dôvodu podania predmetnej žaloby spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Ďalej o tvrdenie, že bez jej vedomia a proti jej vôli uzavrela žalovaná pred notárkou dedičskú dohodu, na základe ktorej celý majetok po poručiťke J. D. zdedila výlučne žalovaná, o čom svedčí zápis na LV č. XXX. Žalovaná ju tak podvodným konaním mala pripraviť o jej dedičský podiel, takže dohoda o vyporiadaní dedičstva, ktorú žalovaná uzavrela, je absolútne neplatným právnym úkonom a plnomocenstvo, ktorým ona splnomocnila žalovanú na zastupovanie v dedičskom konaní, je nulitný právny úkon.

5. V odôvodnení žaloby, ktorú podala na súd dňa 20. 5. 2019, žalobkyňa uviedla, že v dedičskom konaní po jej nebohej starej mame J. D., rod. N. spolu so žalovanou boli dedičkami v prvej zákonnej skupine. Pred prejednaním dedičstva ju žalovaná - jej sestra navštívila spolu s ich mamou Z. D. a priniesli jej predvolanie na dedičské konanie a zároveň plnomocenstvo na zastupovanie, ktoré bolo vopred pripravené, ktorý obsah nemala dedička možnosť zmeniť. Plnomocenstvo bolo prinesené od notárky JUDr. Eriky Lukáčovej. Žalovaná spolu s jej mamou vyvíjali na ňu nátlak, aby plnomocenstvo podpísala, na základe ktorého ju pri prejednaní dedičstva zastupovala žalovaná. Matka so sestrou jej hovorili, že nemá peniaze, aby si zaplatila cestu k notárke a tiež nemá na zaplatenie notárskych poplatkov, preto na ich veľké naliehanie predmetné splnomocnenie podpísala.

6. Žalovaná ju mala informovať, že predmetom dedenia po poručiťke je iba rodinný dom v Hnilčíku, čo však nebola pravda a čo zistila až v období, keď sa rozhodla podať žalobu. Sama žalovaná jej mala navrhnúť, že obe mali zdediť rodinný dom po poručiťke. Dedičstvo obsahovalo nehnuteľný majetok a aj peniaze uložené na vkladných knižkách. Žalovaná vtedy využila jej zlú sociálnu situáciu, pretože v tom čase bola matkou troch maloletých detí. Jej manžel bol alkoholik a ona vtedy musela riešiť rozvodové konanie a vysťahovanie manžela z bytu, čo sa jej podarilo až po troch rokoch, takže nemala sil riešiť aj dedičské konanie. Neskôr sa starala o vnučku D. Y., nakoľko jej otec odišiel za prácou do zahraničia, takže opäť nemala čas na riešenie dedičstva.

7. Žalobkyňa v odôvodnení žaloby ďalej uviedla, že až neskôr, keď žalovaná ponúkla ňou zdedený rodinný dom na predaj, vtedy zistila, že ona vlastne nie je jeho spoluvlastníčkou. Za pomoci jej syna na stránke katastrálneho portálu zistila, že žalovaná je spoluvlastníčkou 8/12-tinového podielu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX v kat. území R. - domu, ktorý bol predmetom dedenia po nebohej starej mame. Zároveň zistila, že žalovaná vlastní aj viaceré nehnuteľnosti v kat. území R.. Jej syn mal záujem o odkúpenie spoluvlastníckych podielov od žalovanej k uvedeným nehnuteľnostiam. Za tým účelom sa s ňou aj viackrát stretol. K dohode však nedošlo. Žalovaná odmietla uzatvoriť zmluvu u advokáta alebo notára. Po takomto prístupe žalovanej požiadala prostredníctvom svojho syna o nahliadnutie do dedičského spisu sp. zn. 5D/857/97 po nebohej J. D., z ktorého zistila, čo bolo výsledkom predmetného dedičského konania, že všetok majetok nadobudla iba žalovaná. Keď požiadala žalovanú, aby na ňu prepísala 8/12-inový podiel zo zdedených nehnuteľností, nakoľko ich hodnota je totožná ako výška financií, ktoré boli v čase smrti poručiťky uložené na vkladných knižkách, a ktoré neboli predmetom dedenia, k dohode so žalovanou nedošlo, práve naopak, táto sa rozhodla odpredať svoj spoluvlastnícky podiel zo zdedeného domu inej neznámej osobe.

8. Žalobkyňa má zato, že žalovaná podvodom získala nehnuteľnosti v predmetnom dedičskom konaní, a to bez jej súhlasu a prisvojila si finančné prostriedky na vkladných knižkách po poručiťke, preto sa rozhodla podať predmetnú žalobu. Okrem nehnuteľností, ktoré boli predmetom dedičského konania - dom č. XXX s príslušnými parcelami zapísanými na LV č. XXX a parc. č. 1817 a 1818 zapísané na LV č. XX v tam uvedených podieloch, žalovaná sa dožaduje určenia vlastníckeho práva aj k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX k parc. č. 1828 - ornej pôde o výmere 220 m², ktorá nehnuteľnosť nebola predmetom dedičského konania.

9. Žalovaná navrhovala žalobu v celom rozsahu zamietnuť. V písomnom vyjadrení k žalobe uviedla, že z predmetnej žaloby nie je vôbec jasné, na základe akého právneho titulu má byť určené, že žalobkyňa je vlastníčkou predmetných nehnuteľností, nakoľko žaloba neobsahuje odôvodnenie naliehavého právneho záujmu, čo je nevyhnutnou súčasťou žalôb o určenie, či tu právo je, alebo nie je podľa § 137 písm. c/ C.s.p. Žalovaná ďalej namietla skutkové tvrdenia žalobkyne, k čomu uviedla, že

práve žalobkyňa sa mala vyjadriť, že nemá záujem o dedičské konanie prebiehajúce u notárky JUDr. Lukáčovej po nebohej J. D., a preto splnomocnila na zastupovanie žalovanú. Učinila tak dobrovoľne bez akéhokoľvek nátlaku. Predmetné dedičstvo predstavovalo veľmi malú hodnotu, a preto žalobkyňa netrvala na osobnej účasti na dedičskom konaní. Dôkazom toho je aj to, že vo veci sa začala angažovať až po 20 rokoch, pričom žalovanej dôvody takéhoto jej konania nie sú jasné. Žalobkyňa 20 rokov proti výsledku dedičského konania nemala žiadne námietky, takže tým zjavne odobrila predmetné dedičské osvedčenie.

10. Žalobkyňa v replike k vyjadreniu žalovanej uviedla, že tvrdenia žalovanej sa nezakladajú na pravde. K preukázaniu svojich tvrdení v odôvodnení v žalobe navrhla vypočuť ako svedka jej syna C. Y.. Predložila ako prílohu rozsudok o rozvoде a rozsudok o zrušení spoločného nájmu bytu v konaniach vedených pod sp. zn. 10C/931/97 a 8C/79/99 Okresného súdu Poprad, ktorými preukazovala, že v čase, kedy sa prejednávalo dedičstvo po poručiiteľke, bola jej životná situácia veľmi ťažká ako po finančnej tak aj po psychickej stránke, čo mala žalovaná využiť a obrať ju o jej zákonný dedičský podiel. Zároveň navrhla, aby súd dožiadanim na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Poprade z uvedeného obdobia (pred 20 rokmi) šetril, aké boli jej rodinné pomery traumatizujúce.

11. Žalovaná v duplike dôkazy navrhnuté žalobkyňou navrhla zamietnuť s tvrdením, že pre posúdenie danej veci sú irelevantné. Zopakovala svoje pôvodné stanovisko, že žalovaná realizáciu úkonov žalovanej v predmetnom dedičskom konaní na základe podpísaného plnomocenstva 20 rokov nenamietala, čo preukazuje, že žalovaná konala na základe jej pokynu. Poukázala na obsah samotného textu udeleného plnomocenstva v predmetnom dedičskom konaní zo dňa 19. 11. 1998, kde je doslovne uvedené, že žalovaná (ako splnomocnená osoba) má právo dojednať dohodu o vyporiadaní dedičstva, i keby žalobca nemal dostať žiaden podiel. Žalovanej teda nie je jasné, na akom základe sa žalobkyňa cíti byť poškodená. Navyše z dôvodu, že dedičské konanie bolo ukončené právoplatným rozhodnutím, má zato, že toto nie je možné preskúmať podaním žaloby o určení vlastníckeho práva. K vysloveniu vlastníckeho práva žalobkyne musí existovať právny titul. V danom prípade však žiaden neexistuje a žalobkyňa ho ani len netvrdí.

12. Prevedeným dokazovaním, výsluchom strán sporu, za použitia dôkazných listín predložených stranami sporu a zabezpečených súdom - dedičského spisu po nebohej J. D., zomr. X. X. XXXX pod sp. zn. 5D 857/97, 4Dnot 22/98, výsluchom svedkov, výpisom z LV č. XX, XXX Z. XXXX v kat. území R., súd zistil tento skutkový stav:

13. Pri prejednaní dedičstva po nebohej J. D., rod. N. - matke nebohého otca strán sporu Š. D., ktorý zomrel v roku 1974, dedičmi zo zákona v I. dedičskej skupine boli Z. T. a U. Š.Á., teda vnučky poručiiteľky. Nebohá J. D. bola narodená X. X. XXXX a zomrela X. X. XXXX, v roku 1992 bola pozbavená spôsobilosti k právnym úkonom, za opatrovníčku jej bola ustanovená Mária Jurčáková. Poručiiteľka zomrela v Ústave sociálnej starostlivosti v Spišskom Štvrtku. Dedičské konanie bolo prejednávané na Notárskom úrade JUDr. Eriky Lukáčovej v Levoči dňa 1. 12. 1998. Z osvedčenia o dedičstve, ktoré nadobudlo právne účinky dňa 17. 12. 1998, súd zistil, že na pojednávaní bola prítomná len jedna zo zákonných dedičiek, a to žalovaná U. Š., ktorá predložila na pojednávaní plnomocenstvo, ktoré bolo súčasťou dopredu pripravovanej predtlačky z predmetného notárskeho úradu s názvom Predvolanie. Plnomocenstvo bolo podpísané žalobkyňou, uvedené v ňom jej rodné číslo. Na zadnej strane plnomocenstva je úradne overený jej podpis na Matričnom úrade Okresného úradu v Poprade dňa 25. 11. 1998. Súčasťou dedičského spisu je poverenie predložené opatrovníčkou poručiiteľky I. N., na základe ktorého nebohá J. D. po odchode do ústavu splnomocnila menovanú, aby úspory z jej vkladnej knižky vo výške 20.000,- Kčs previedla na svoje meno a použila ich na pohreb a na vyrovnanie elektrickej energie a iných výdajov. I. N. predložila pri výsluchu o predbežnom vyšetrení dedičstva vyúčtovanie pohrebných služieb a inkasných platieb poručiiteľky vo výške 18.433,- Sk.

14. Z obsahu plnomocenstva súd zistil, že žalovaná bola splnomocnená žalobkyňou, aby ju zastupovala v predmetnom dedičskom konaní, najmä aby dedičstvo odmietla, alebo ho neodmietla, vyjadrila sa o stave majetku a dlhov a o právach iných osôb na dedičstvo, dojedнала dohodu o vyporiadaní dedičstva a vykonala všetky úkony potrebné na ukončenie konania. V texte plnomocenstva sa ďalej uvádza, že Z. T. súhlasí s tým, aby jej zástupca uzavrel v jej mene dohodu o vyporiadaní dedičstva, aj keby podľa nej splnomocňujúca osoba z dedičstva nedostala nijaký podiel. Medzi sebou sa dohodli a ich záujmy

nie sú vo vzájomnom spore. Na základe tohto plnomocenstva, ktoré žalovaná predložila notárke, bola uzavretá dohoda o vyporiadaní dedičstva, v zmysle ktorej všetok huteľný a nehnuteľný majetok a dlhy poručiteľky (pasíva - pohľadávka Ústavu sociálnej starostlivosti v Spišskom Štvrtku vo výške 408,- Sk) nadobudla U. Š. teda žalovaná, bez povinnosti vyplatiť ustupujúcu dedičku Z. T., teda žalobkyňu.

Podľa súpisu aktív a pasív dedičstva predmetom dedenia bol podiel na domovom majetku v kat. území R., zapísaný na LV č. XXX, dom č. súp. XXX na parc. č. 1822 o výmere 181 m² - zastavaná plocha a parc. č. 1825 - TTP vo výmere 369 m², pod A1a v 8/12 podľa znaleckého posudku vyhotoveného znalcom D. I. v cene 45.473,- Sk. Ďalej poľnohospodárska pôda v kat. území R. zapísaná na LV č. XX, a to parc. č. 1817 - TTP o výmere 241 m² a parc. č. 1818 - TTP o výmere 253 m² - podiel pod A1f v 3/12 v cene 46,- Sk. Ďalej to bol huteľný majetok, a to zostatok na depozitnom účte vedenom v NBS v Poprade ku dňu smrti poručiteľky v sume 35,30 Sk a zostatok na vkladnej knižke poručiteľky vedenej v Poľnobanke, a. s., mestská pobočka Spišská Nová Ves ku dňu smrti poručiteľky v sume 46.227,10 Sk. Pasíva pozostávali z pohľadávky voči ÚSS v Spišskom Štvrtku vo výške 408,- Sk. Čistá hodnota dedičstva tak bola vo výške 91.503,50 Sk.

15. Dodatkom č. 1 k osvedčeniu o dedičstve zo dňa 30. 3. 1999 bola predmetom dedenia aj ďalšia parcela okrem tých, ktoré boli uvedené v pôvodnom dedičskom osvedčení, a to parc. č. 1823 - TTP o výmere 4465 m² v podiele 3/12 zapísaná na LV č. XX v kat. území R..

Predmetné dedičské osvedčenie bolo podkladom na vykonanie zápisu v katastri nehnuteľnosti vtedajšieho Okresného úradu Spišská Nová Ves na odbore katastrálnom.

16. Podľa výpisu z LV č. XXX, v kat. území R. súd zistil, že žalovaná U. Š. je podielovou spoluvlastníčkou parcely č. 1822 a 1825 v podiele 8/12 k celku titulom prejednávania dedičstva v konaní sp. zn. D/857/97, ďalej parc. 1828 - ornej pôdy o výmere 220 m² zapísanej na LV č. XXXX v kat. území R. pod B7 v 3/12 titulom dedičského osvedčenia sp. zn. D/857/97 (zápis z LV č. XX) a parcely č. 1817, 1818 a 1823 zapísaných na LV č. XX v kat. území R. pod B4 v podiele 3/12 titulom dedenia v konaní sp. zn. D/857/97.

17. Žalobkyňa v doplňujúcom písomnom vyjadrení k odôvodneniu žaloby/vypracovanom jej právnu zástupkyňou predloženom na pojednávaní dňa 2. 3. 2020 spolu s návrhom na zmenu žaloby /uviedla, že pred prejednaním dedičstva po nebohej J. D. u notárky, ktoré bolo stanovené na deň 1. 12. 1998, ju žalovaná spolu s ich mamou navštívili. Priniesli vopred pripravený formulár, predvolanie a plnomocenstvo na dedičské konanie, kedy obe na ňu mali vyvíjať nátlak. Tvrdili, že nie je potrebné, aby sa konania zúčastnili obidve dedičky, a aby teda podpísala žalovanej plnú moc na zastupovanie u notárky, čo ona aj urobila. Menovaná notárka s ňou vôbec nejednala, nezaslala jej žiadne predvolanie, ani výzvu a po prejednaní dedičstva ani osvedčenie o dedičstve. Žalovaná ju mala informovať, že predmet dedenia pozostáva z rodinného domu a pozemku pod domom v Hnilčíku. Žalobkyňa nemala žiadne informácie o tom, že po babke zostali peniaze uložené na vkladných knižkách a iné pozemky v blízkosti domu. Žalobkyňa aj s mamou jej to zamlčali a presviedčali ju, že vzhľadom na obmedzený rozsah dedičstva bude pre ňu zbytočné a nákladné sa dedičského konania osobne zúčastniť. Žalobkyňa tak v dobrej viere na naliehanie žalovanej plnú moc podpísala, nakoľko táto bola s pripraveným textom, nemala možnosť doňho zasiahnuť. Nepredpokladala, že jej vlastná sestra ju chce obrať o dedičský podiel. Keďže žalobkyňa nemá právnické vzdelanie, neporozumela právnym dôsledkom podpísania plnomocenstva. Domnievala sa, že z dedičstva by nič nedostala, len ak by bola jeho hodnota nepatrná, alebo ak by bolo dedičstvo predĺžené. Po ukončení dedičského konania bola presvedčená, že má podiel v rodinnom dome po starej mame a raz za čas - asi dvakrát v roku spolu s jej rodinou dom využívali na rekreačné účely ako chatu. Podľa vyjadrenia žalobkyne hotovosť po starej mame mala byť použitá jej susedou na úhradu nákladov spojených s pohrebom.

18. Žalobkyňa sa až po rokoch začala zaujímať o predmetný dom, keď chcela podiel v ňom odpredať jej synovi, čo sa im však nakoniec nepodarilo, lebo žalobkyňa sa s ním nedohodla na cene. Ako už uviedla v písomnej žalobe, tak aj v doplňujúcom písomnom vyjadrení opäť zopakovala, že až od syna, ktorý nahliadol do dedičského spisu, a neskôr nahliadnutím na katastrálnom portáli sa dozvedela, že podiel v dome nemá, takže po starej mame nič nezdedila. Má zato, že žalovaná využila jej zlú sociálnu situáciu, keď pri prejednaní dedičstva sa ona v tom čase musela starať o tri maloleté deti, mala muža alkoholika, musela riešiť rozvod, a preto pre ňu bolo na presvedčenie zo strany žalobkyne a jej mamy vhodnejšie sa pojednávania u notárky nezúčastniť a dať sa zastúpiť v konaní žalovanou.

19. V účastníckej výpovedi žalobkyňa uviedla, že pri podpisovaní plnomocenstva mala sestre povedať, aby dedičstvo nadobudli napoly, pričom mala byť prítomná aj jej mama. Jej výsluch však v konaní nenavrhol s odôvodnením, že s mamou vôbec nekomunikuje, nemajú dobré vzťahy, odkedy podala predmetnú žalobu. Plnomocenstvo si neprečítala, nakoľko sestra jej ho dala narýchlo podpísať s tvrdením, že prišla len na 10 minút, a potom už odchádzala. Navyše sestre dôverovala a verila, že jej nebude klamať. Bola vtedy doma na materskej dovolenke, pri podpisovaní plnomocenstva mal byť prítomný vtedy jej maloletý syn C., ktorého výsluch v tomto konaní navrhol.

20. Svedok C. Y., syn žalovanej, vo svedeckej výpovedi uviedol, že bol prítomný pri tom, keď prišla v roku 1997 (svedok je narodený 8. 3. 1994, v tom čase mal 13 rokov) jeho babka aj so sestrou k ním domov a žalovaná vtedy mala mame povedať, že ak chce ísť k notárovi, musí mať peniaze na benzín aj na cestu a zaplatiť notárske poplatky. Mama vtedy na to peniaze nemala a nechala sa prehovoriť na podpísanie plnomocenstva. Ďalej uviedol, že počas 21 rokov od prejednávania dedičstva jeho matka žiadne doklady od notárky neobdržala. Až on nahliadnutím do dedičského spisu v roku 2018 sa dozvedel, ako bolo dedičstvo prejednané, teda nie tak, ako sa mali dohodnúť s jeho mamou, že každý bude dediť po poručiteľke rovnako. Dodal, že o dom sa starala žalovaná. Oni tam priniesli len nejaké elektrospotrebiče - televízor a vysávač a občas tam chodili na víkendy. Vzťahy v rodine boli dobré. Jeho mama so sestrou sa tam stretávali. Problém nastal, keď chcel on odkúpiť chatu, resp. dom po babke do výlučného vlastníctva. Komunikoval aj s bratrancom, k čomu predložil výpisy z mailovej komunikácie, ktorá dopadla zle, nakoľko k dohode nakoniec nedošlo. Svedok uviedol, že aj keď bol maloletý, chápal, čo jeho matka podpisuje a teraz po rokoch, keď zistili s matkou, aká je situácia, boli rozhorčení, preto matka podala žalobu.

21. Žalobkyňa predložila súdu ďalší dôkaz, a to rozhovor svedkyne I. N. j s jej synom, zaznamenaný na CD - nosiči, ktorá nemohla byť z dôvodu jej vysokého veku vypočutá ako svedkyňa na pojednávaní. Z uvedeného CD-nosiča však súd predmetný dôkaz hodnotí ako irelevantný, nakoľko z tam uvádzaných otázok svedkom C. Y. menovanej I. N. nie je zrejmé, ako prebiehalo podpisovanie plnomocenstva. Otázky sa týkali prevažne toho, čo malo byť predmetom dedenia, čo je pre posúdenie daného prípadu bezpredmetné. Súd na tento dôkaz v závere pri hodnotení veci aj vzhľadom na nekvalitu nahrávky a na navádzajúce otázky svedkyne kladené synom žalobkyne a ňou samotnou neprihliadal.

22. Žalovaná v účastníckej výpovedi uviedla, že babka bola pozbavená spôsobilosti k právnym úkonom a bola prevezená do ÚSS v Spišskom Štvrtku, nakoľko už bola dementná. Po jej smrti sa dozvedela, že predmetom dedenia bol podiel na chalupe v Hnilčíku, zvyšné podiely mal mať jej brat, resp. ďalší príbuzní, ktorí odišli do Ameriky. Potvrdila, že pred dedičským konaním u notárky bola aj s mamou za sestrou a vtedy ona mala povedať, že „o tú starinu nemá záujem“ a podpísala jej splnomocnenie. Ona jej mala k tomu povedať, že keď nechce ísť do Levoče, nech podpíše splnomocnenie a jej čiastka sa prevedie na ňu, teda na žalovanú. Žalobkyňa to podpísala. Pri tomto úkone mal byť prítomný okrem mamy aj jej bývalý manžel. Za 20 rokov od prejednávania dedičstva ona do chalupy veľa investovala, nakoľko sa jedná o 200-ročný dom. Bol na pokraji zrútenia. Uviedla, že ona sa ničoho zlého nedopustila, sestru neoklamala. Čo sa týka zdedenej čiastky cca 50.000,- Kčs z vkladnej knižky po poručiteľke, uviedla, že z týchto peňazí časť dala žalobkyňi postupne, najprv sumu 12.000,- Sk, niekedy v 90-tych rokoch, keď žalobkyňa odkupovala byt a potom sumu 7.000,- Sk, keď v rodine mali dlhy - syn mal nedoplatky za používanie mobilného telefónu. Svedkami vyplácania mala byť jej mama a jej bývalý manžel. Dodala, že sestra chodievala na Hnilčík len občas. Buď prišla autobusom, alebo ju odviezol manžel žalovanej. Bola tam asi len dvakrát za 20 rokov. Na otázku právnej zástupkyne na pojednávaní dňa 2. 3. 2020, ako sa mali so žalobkyňou dohodnúť, čo bude predmetom dedičskej dohody, žalobkyňa odpovedala, že sa nijako nedohodli, resp. že medzi nimi nebola žiadna dohoda. Dodala, že pri návšteve jej sestra povedala, že na prejednanie dedičstva k notárovi nejde, nakoľko na to nemá prostriedky. Ona jej zas mala povedať, že ak jej plnomocenstvo nepodpíše, dedičské konanie neprebehne. Preto išla za notárkou, ktorá jej dala do rúk predvolanie, ktorého súčasťou bolo plnomocenstvo, ktoré si žalobkyňa pred podpísaním prečítala. Zopakovala, že 12.000,- Sk, ktoré dala žalobkyňi, boli zdedené peniaze po babke, ktoré vybrala z vkladnej knižky. Nešlo o vrátenie žiadnej pôžičky a tak isto z tých peňazí jej dala aj sumu 7.000,- Sk.

23. Žalobkyňa reagujúc na výpoveď žalovanej uviedla, že 10.000,- Sk bolo vrátenie pôžičky, pretože, keď sa sestra - žalovaná vydávala, ona brala pôžičku, takže peniaze boli použité na svadbu. Poprela,

žeby jej sestra mala dať ďalších 7.000,- Sk z dôvodu, že jej syn mal dlhy za používanie mobilného telefónu. Keď bola vo finančnej tiesni v roku 1997 až 1999, požičiavala si peniaze od matky.

24. Svedkyňa Z. D. - matka strán sporu, uviedla, že bola prítomná pri podpisovaní plnomocenstva na prejednanie dedičstva po nebohej svokre v byte u žalobkyni v Poprade. V tom čase žalobkyňa mala maloleté deti. Nemala dostatok peňazí ani čas. Bola v rozvodovom konaní. Jej sociálna situácia bola mizerná. Nepotvrdila tvrdenie žalobkyne, žeby v čase svadby druhej dcéry mala vybrať pôžičku na sumu 10.000,- Sk, ktoré mali byť na svadbu použité. Uviedla, že pri podpisovaní plnomocenstva sa sestry dohodli, že majetok bude na U., nakoľko ešte za života babky sa hovorilo, že sumu 10.000,- Sk, čo mala poručiťka našporené, dostane vnučka H. a vnučka U. dostane dom. Uviedla, že osobne dávala do ruky žalobkyni vkladnú knižku, ktorou disponovala I. N.. Žalobkyňa túto časť výpovede svedkyne poprela. V ďalšej časti výpovede svedkyňa uviedla, že po prejednaní dedičstva dala polovicu peňazí v hotovosti, ktoré boli predmetom dedenia po poručiťke, do rúk žalobkyni, čo bolo v rozpore s jej predošlou výpoveďou.

25. Žalovaná na pojednávaní dňa 2. 3. 2020 voči nároku žalobkyne vzniesla námietku premlčania s tvrdením, že pokiaľ žalobkyňa opiera svoj nárok o tvrdenie, že pri podpisovaní plnomocenstva ju žalovaná priviedla do omylu, s poukazom na ustanovenie § 49a Občianskeho zákonníka voči tomuto tvrdeniu o relatívnej neplatnosti právneho úkonu vzniesla námietku premlčania, nakoľko v danom prípade sa na tento úkon vzťahuje všeobecná 3-ročná premlčacia lehota. Žalobkyňa sa s takýmto právnym posúdením vecí nestotožnila. Uviedla, že predmetného nároku - určenia vlastníckeho práva, sa domáha titulom vydržania s odkazom na to, že vlastnícke právo sa nepremičuje. Trvala na tvrdení, že právny úkon - plnomocenstvo je absolútne neplatný právny úkon, pričom zároveň sa domáha prejudiciálneho vyslovenia absolútnej neplatnosti predmetnej dedičskej dohody, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a v absolútnom rozpore s preddedičskou dohodou.

26. Podľa § 137 písm. c/ C.s.p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

27. Nakoľko žalobkyňa sa svojho nároku domáha určovacou žalobou, súd sa v prvom rade zaoberal prípustnosťou tejto žaloby o určenie, či tu právo je, alebo nie je, teda či je daný naliehavý právny záujem v tom zmysle, že žalobkyňa práve tým, určenia čoho sa domáha, dosiahne v danom právnom vzťahu odstránenie spornosti a ochranu svojich práv alebo oprávnených záujmov. K posúdeniu preukázania naliehavosti právneho záujmu v danom prípade ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný, resp. účinný a správne zvolený procesný nástroj ochrany práva žalobkyne, či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné súdne konanie. Naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení treba vždy skúmať so zreteľom na cieľ sledovaný podaním žaloby žalobcu a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Určovacia žaloba je spravidla prípustná pri spornosti práv k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľnosti, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže prívodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu.

28. Žalovaná naliehavý právny záujem v konaní v zmysle dopĺňujúceho odôvodnenia žaloby zo dňa 1. 3. 2020 odôvodnila tým, že s poukazom na neplatnosť splnomocnenia, ktoré udelila pre účely dedičského konania, ktoré je nulitným právnym úkonom, prišla o svoj zákonný dedičský podiel, následkom čoho podľa aktuálneho zápisu na LV č. XXX a nasl. v kat. území R. nie je evidovaná ako podielová spoluvlastníčka sporných nehnuteľností. Danosť naliehavého právneho záujmu vidí aj vo vyznačení plomby o zmene práva k nehnuteľnostiam na citovanom liste vlastníctva. S poukazom na vyššie uvedené súd má zato, že žalobkyňa v konaní preukázala naliehavosť právneho záujmu na ňou požadovanom určení vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, nakoľko iným spôsobom ako predmetnou žalobou sa vlastníckych práv k nim nemôže domôcť. Navyše preukázala, že pred podaním žaloby sa pokúšala so žalovanou o mimosúdnu dohodu, k čomu však nedošlo.

29. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

30. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

31. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenie súd námietku žalovanej hodnotí ako nedôvodnú, nakoľko v danom prípade pri preukazovaní naliehavého právneho záujmu na danej určovacej žalobe je zrejmé, že žalobkyňa sa domáha svojho nároku titulom absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorú súd v tomto konaní prejudiciálne skúmal. Nakoľko sa jedná o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, toto právo sa nepremlčuje.

32. Podľa § 139 C.s.p. žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

33. Podľa § 140 ods. 1 C.s.p. zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo, alebo sa uplatňuje iné právo.

34. Podľa § 140 ods. 2 C.s.p. zmenou žaloby je aj podstatná zmena, alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe.

35. Žalobkyňa písomným podaním zo dňa 1. 3. 2020 zmenila, resp. rozšírila výrok žaloby, v ktorom upravila popis nehnuteľností, ktoré majú byť predmetom určenia vlastníckeho práva v prospech žalobkyne a doplnila odôvodnenie žaloby o vyšpecifikovanie, titulom čoho sa žalobkyňa určenia vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam domáha. Svoj nárok neopierala, ako v pôvodnom odôvodnení, o vydržanie, ale o neplatnosť právnych úkonov plnomocenstva a následne dohody o vyporiadaní dedičstva.

36. Žalovaná navrhovala predmetný návrh na zmenu žaloby nepripustiť z dôvodu, že opačný postup by bol neehospodárny. K takémuto stanovisku neuviedla žiadnu bližšiu špecifikáciu. Nakoľko súd nezistil žiadne zákonné dôvody, pre ktoré by zmena žaloby nemohla byť pripustená, súd uznesením na pojednávaní dňa 21. 10. 2020 za prítomnosti oboch strán sporu za použitia vyššie citovaných zákonných ustanovení zmenu žaloby pripustil.

37. Podľa § 31 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri právnom úkone sa možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. Splnomocniteľ udelí za týmto účelom plnomocenstvo splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia.

38. Podľa § 31 ods. 4 Občianskeho zákonníka ak je potrebné, aby sa právny úkon urobil v písomnej forme, musí sa plnomocenstvo udeliť písomne. Písomne sa musí plnomocenstvo udeliť aj vtedy, ak sa netýka len určitého právneho úkonu.

39. Podľa § 32 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak z právneho úkonu nevyplýva, že niekto koná za niekoho iného, platí, že koná vo vlastnom mene.

40. Podľa § 32 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak splnomocnenec koná v mene splnomocniteľa v medziach oprávnenia zastupovať, vzniknú tým práva a povinnosti priamo splnomocniteľovi. Pokyny dané splnomocnencovi, ktoré nevyplývajú z plnomocenstva, nemajú vplyv na právne účinky konania, ibaže by boli známe osobám, voči ktorým splnomocnenec konal.

41. Podľa § 32 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak je splnomocniteľ dobromyseľný alebo ak vedel alebo musel vedieť o určitej okolnosti, prihliada sa na to aj u splnomocnenca, ibaže ide o okolnosti, o ktorých sa splnomocnenec dozvedel pred udelením plnomocenstva. Splnomocniteľ, ktorý nie je dobromyseľný, sa nemôže dovolávať dobromyseľnosti splnomocnenca.

42. Podľa § 33 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak splnomocnenec prekročil svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva, je splnomocniteľ viazaný, len pokiaľ toto prekročenie schválil. Ak však splnomocniteľ neoznámí osobe, s ktorou splnomocnenec konal, svoj nesúhlas bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o prekročení oprávnenia dozvedel, platí, že prekročenie schválil.

43. Podľa § 33 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak splnomocnenec pri konaní prekročil svoje oprávnenie konať za splnomocniteľa alebo ak niekto koná za iného bez plnomocenstva, je z tohto konania zaviazaný sám, ibaže ten, za koho sa konalo, právny úkon dodatočne bez zbytočného odkladu schváli. Ak splnomocniteľ neschváli prekročenie plnomocenstva alebo konanie bez plnomocenstva, môže osoba, s ktorou sa konalo, od splnomocnenca požadovať buď splnenie záväzku, alebo náhradu škody spôsobenej jeho konaním.

44. Podľa § 33 ods. 3 Občianskeho zákonníka ustanovenie odseku 2 neplatí, ak osoba, s ktorou sa konalo, o nedostatku plnomocenstva vedela.

45. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

46. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

47. V danom spore súd prejudiciálne posudzoval, či právny úkon - plnomocenstvo zo dňa 19. 11. 1998, ktorým žalobkyňa splnomocnila žalovanú, teda svoju sestru, aby ju zastupovala pri prejednaní dedičstva po nebohej J. D., je absolútne neplatným právnym úkonom tak, ako v odôvodnení žaloby tvrdí žalobkyňa.

48. Z výpovede žalobkyne súd zistil, že táto pri podpisovaní plnomocenstva bola osobou spôsobilou k právnym úkonom. Predmetné plnomocenstvo podpisovala pri plnom vedomí, pri jeho podpisovaní jej nič nebránilo oboznámiť sa náležite s jeho textom. Navyše podpis na plnomocenstve bol v deň 25. 11. 1998 overený na Matričnom úrade Okresného úradu v Poprade, z čoho vyplýva, že žalobkyňa nebránila žiadne okolnosti dostatočne sa oboznámiť s obsahom tohto plnomocenstva nielen pri jeho podpisovaní, ale aj pri overovaní svojho podpisu. Jej tvrdenie, že plnomocenstvo podpisovala v tiesni, nebolo v konaní žiadnymi relevantnými dôkazmi preukázané. Okolnosti, v ktorých sa v čase podpisu nachádzala, a to rozvodové konanie a zlá finančná situácia, boli okolnosťami dlhodobého charakteru, nie vzniknuté v momente udeľovania plnomocenstva, takže tvrdenie žalobkyne opierajúce neplatnosť právneho úkonu z dôvodu tiesne poukazujúc na uvedené argumenty pred súdom neobstojí. Ďalšie tvrdenie, že žalovaná ju mala pri podpisovaní plnomocenstva uviesť do omylu, tak isto v tomto konaní nebolo žiadnymi relevantnými dôkazmi preukázané. Nie je zrejmé, akým konaním mala byť do omylu uvedená. Žalobkyňa navyše tvrdí, že žalovaná ju mala „oklamať“, keď ju neoboznámila s predmetom dedenia. Ani toto tvrdenie relevantne žalobkyňa nepreukázala a nevyplýva to z výsledkov dokazovania. Z výpovede svedkyne - matky žalobkyne a žalovanej Z. D. súd zistil, že nebohá babka - J.Z.D.Á. mala za života tvrdiť, že podiel v chalupe (svedkyňa mala vedomosť, že zvyšné spoluvlastnícke podiely, resp. čiastky po svokre mali vlastníť jej sestry) pôjde len na vnučku U.. Z. mala dostať 10.000,- Sk z vkladnej knižky žalovanej. Svedkyňa uviedla, že žalobkyňa dobre vedela, ako babka o predmetnom dome hovorila. Žalobkyňa však výpoveď tejto svedkyne poprela.

49. Z výpovede žalovanej súd zistil, že žalobkyňa pri podpisovaní plnomocenstva jej mala povedať: „že o tú starinu nemala záujem“ a následne na to podpísala plnomocenstvo. V danom prípade súd posudzoval výpoveď žalovanej za dôveryhodnú, nakoľko jej výpoveď bola potvrdená svedeckou výpoveďou jej matky. Žalobkyňa uvádzala, že pri podpisovaní plnomocenstva sa mali dohodnúť tak, že dedičstvo zdedia napoly. Toto svoje tvrdenie však v konaní žiadnym relevantným dôkazom nepreukázala. Navrhla len výpoveď svojho syna, ktorý bol maloletý, v čase podpisovania plnomocenstva mal 13 rokov a ktorý sa k preddedičskej dohode nevyjadroval.

50. Súd ďalej konštatuje, že podstatné na posúdenie predmetnej spornej veci je tvrdenie, že žalobkyňa nemala mať vedomosť, čo všetko je predmetom dedenia, pričom však toto tvrdenie v konaní žiadnym relevantným dôkazom nepreukázala. Matka a žalovaná vo výpovediach uvádzali, že žalobkyňa mala od nich postupne po prejednaní dedičstva dostať sumu spolu vo výške 17.000,- Sk, čo však žiadnymi dôkazmi nepreukázali, nakoľko malo ísť o výplatu v hotovosti, resp. odovzdanie vkladnej knižky k rukám žalobkyne. Žalobkyňa opäť tieto ich tvrdenia popierala. Z uvedeného je teda možné konštatovať, že nie je zrejmé a žalobkyňa v konaní neuniesla dôkazné bremeno svojho tvrdenia, aká bola v skutočnosti preddedičská dohoda. Následne teda v danom prípade platí text a obsah plnomocenstva, ktorým žalobkyňa splnomocnila žalovanú na všetky úkony spojené s dedičským konaním, výslovne

súhlasila s tým, aby žalovaná, ako splnomocnená zástupkyňa, v jej mene uzavrela dohodu o vyporiadaní dedičstva, aj keby podľa tejto dohody z dedičstva nedostala nijaký podiel. Tvrdenie žalovanej, že s týmto obsahom nebola oboznámená, súd hodnotí pre daný prípad ako účelové a tendenčné tvrdenie a žiadnym spôsobom nepreukazuje, žeby ju žalovaná mala pri podpisovaní plnomocenstva „oklamať“, že predmetom dedenia je len podiel v starom dome po poručiteľke. Výpoveď žalobkyňou navrhovaného svedka - jej syna, súd hodnotí len ako „napasovanú na daný stav“. Svedok mal v čase prejednaní dedičstva po poručiteľke 13 rokov, takže je viac než pravdepodobné, že okrem vedomosti, že po smrti poručiteľky boli u nich doma žalovaná s jej matkou a dávali jeho mame podpisovať plnomocenstvo, sú ostatné okolnosti uvádzané vo výpovedi svedka už len stanoviskom dospelého jedinca, ktorý popisuje veci a udalosti z pohľadu súčasného stavu. Je zrejmé, že práve tento svedok má najväčší záujem na získaní sporného spoluvlastníckeho podielu v predmetnom dome, resp. rekreačnej chalupe, preto jeho výpoveď súd považuje za účelovú a tendenčnú a súd výpoveď tohto svedka nemôže brať na posúdenie daného skutkového stavu do úvahy.

51. Pri posudzovaní daného sporu súd bral do úvahy aj tú okolnosť, že žalobkyňa svoj nárok spočiatku opierala o inštitút vydržania, keď tvrdila, že za obdobie uplynulých 20 - 21 rokov bola vo vedomí, že dom jej vlastnícky patrí, resp. čiastka v ňom, čo však z dokazovania vôbec nevyplývalo, nakoľko z výpovede žalovanej a jej matky a vlastne aj svedka - syna žalobkyne, a aj z výpovede samotnej žalobkyne vyplynulo, že táto dom, ako rekreačnú chalupu navštívila za celé obdobie len niekoľkokrát (žalovaná tvrdí, že dvakrát). Naopak žalovaná do chalupy za uplynulých 20 rokov vložila finančné investície, nakoľko dom je starý - 200 ročný a bol na pokraji zrútenia. Žalobkyňa do domu priniesla len dva kusy úžitkových elektrospotrebičov. Súd má zato, že takto sa skutočný spoluvlastník nehnuteľnosti nespráva s vedomím, že má spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti.

52. Súd má zato, že žalobkyňa hlavne pod vplyvom svojho syna, ktorý mal záujem odkúpiť spornú nehnuteľnosť od žalovanej, až takmer po 20 rokoch začala tvrdiť, že za celé to obdobie sa cítila byť spoluvlastníčkou nehnuteľnosti. Súd má zato, že z dôvodu sporu medzi jej synom, ktorý sa nevedel dohodnúť o odpredaji nehnuteľnosti so žalovanou, vznikol aj tento spor a žalobkyňa sa tak pokúsila najprv tvrdiť pred súdom, že predmetnú nehnuteľnosť vydržala. Pokiaľ však o tomto tvrdení nemala žiadne relevantné dôkazy, pokúša sa presvedčiť súd o absolútnej neplatnosti jednostranného právneho úkonu ňou vykonaného pri plnom vedomí, a to plnomocenstva na prejednanie dedičstva.

53. Súd v závere konštatuje, že obrana žalovanej v záverečnom prejave, že nevedela, resp. žalovaná ju nemala poučiť, čo je predmetom dedenia, a z toho dôvodu teda predmetné plnomocenstvo je neplatné, neobstojí. Ako už bolo vyššie uvedené, žalovaná predmetné plnomocenstvo nielen podpísala, ale pristúpila aj k overeniu podpisu na tomto plnomocenstve, takže jednostranný právny úkon vykonávala pri plnom vedomí, bola spôsobilá k takémuto právnomu úkonu a mala si byť vedomá následkov podpisovania predmetného plnomocenstva. V súvislosti s posudzovaním predmetného právneho úkonu súd analogicky poukazuje na závery nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS/330/2008 zo dňa 16. 10. 2008, ktorý aj keď sa zaoberá skutkovo a procesne inou situáciou (sťažovateľ podal návrh na obnovu konania v dedičskom konaní, ktorý bol súdom zamietnutý), posudzuje však obdobný prípad, aký je predmetom tohto konania. Z odôvodnenia citovaného nálezu vyplýva, že sťažovateľ - dedič nič nezdedil, nakoľko nebola dodržaná preddedičská dohoda a splnomocnený zástupca konal len na základe jeho plnej moci a nie v súlade s jeho vôľou. Čo do základu skutkového stavu je teda daná vec totožná s predmetným nárokom žalobkyne v tomto konaní. Ústavný súd v predmetnom náleze okrem iného uviedol, že: „Udelením splnomocnenia sťažovateľ slobodne, vážne a zrozumiteľne prejavil svoju vôľu splnomocniť svojho brata na to, aby v konaní o dedičstve robil všetky procesné úkony v jeho mene s účinkami pre neho samého. Obrana syna poručiteľa - sťažovateľa, že sa o výsledku konania o dedičstve dozvedel až v roku 2007 nahliadnutím do súdneho spisu, je účelová a pravdivosť tohto tvrdenia možno s vysokou pravdepodobnosťou, hraničiacou s istotou vylúčiť. Ústavný súd zároveň poukázal na jednu zo základných zásad súkromného práva, ktorou je „vigilantibus iuris“, teda bdelym patrí právo, alebo nech si každý stráži svoje práva. Ak by sťažovateľ mal skutočný záujem na ochrane svojho dedičského práva, sám sa mal o svoje právo starať. Ani udelenie splnomocnenia na zastupovanie v tomto konaní ho nezbavilo postavenia účastníka konania so všetkými právami, ktoré mu z postavenia účastníka vyplývajú a medzi ktoré patrí aj právo odvolať plnú moc a právo nahliadať do spisu.“

54. Pokiaľ teda žalobkyňa tvrdí, že „nevedela, čo bolo predmetom dedenia“, ide v danom prípade o takú situáciu, na ktorú je nevyhnutné použiť citovanú zásadu súkromného práva, že „právo patrí bdelym“, alebo „nech si každý stráži svoje práva“. Žalobkyňa bola osobou spôsobilou k právnym úkonom. Okolnosti, že boli v rozvodovom konaní a nemala financie, jej v žiadnom prípade nemali brániť, ani nebránili tomu, že sa sama na notárskom úrade, prípadne na súde (notár bol poverený na prejednanie dedičstva súdom) mohla informovať, ako prebehlo dedičské konanie, čo bolo predmetom dedenia. Mala právo domáhať sa kópie dedičského osvedčenia od svojej sestry, resp. informovať sa u nej, ako dedičské konanie prebehlo, v prípade, ak by s dedičskou dohodou nesúhlasila, mohla podať odvolanie, alebo robiť iné právne úkony spojené s prejednaním predmetného dedičstva. Pokiaľ pred takmer 20 rokmi tak neurobila, jej tvrdenie v súčasnosti, že nevedela vtedy, čo je predmetom dedenia, je dôkazom jej slabého právneho povedomia a neznalosti práva, čo však ju neospravedlňuje. Na druhej strane však v žiadnom prípade nie je toto jej tvrdenie dôkazom toho, žeby ju žalovaná mala akýmkoľvek spôsobom dostať do omylu. Táto žiadnym svojím konaním neporušila svoje práva a povinnosti splnomocnenej osoby. Predmetné plnomocenstvo bolo žalobkyňou podpísané, podpis úradne overený, pokiaľ tvrdí, že nevedela, čo bolo obsahom predmetného plnomocenstva, je to len jej subjektívne tvrdenie, ktoré nezakladá dôvodnosť jej nároku. Takýto jej postoj nemá za následok neplatnosť jednostranného právneho úkonu - plnomocenstva na prejednanie dedičstva, ktoré dňa 25. 11. 1998 podpísala a následne nemá za následok neplatnosť dohody o vyporiadaní dedičstva v konaní sp. zn. 5D/857/97. Súd preto nemá dôvod prejudiciálne túto dohodu vyriechnúť za absolútne neplatnú. Navyše mohla by byť posudzovaná len relatívna neplatnosť dohody a to len v tej časti, v ktorej by bolo žalobkyňi ubrané jej zákonné právo dediť svoj zákonný podiel po poručiťke. Na základe takto zisteného skutkového stavu a po konštatovaní, že predmetné splnomocnenie je absolútne platným právnym úkonom, súd žalobu zamietol.

55. V závere súd konštatuje, že návrh žalobkyne, aby jej bol prisúdený celý 8/12 -nový dedičský podiel z rodinného domu s príslušnými pozemkami zapísanými na LV č. XXX v kat. území R., (teda nie 8/24-nový, aký jej titulom dedenia patrí) s odôvodnením, že týmto podielom bude vykompenzovaná jej zákonná čiastka, ktorú mala nadobudnúť titulom dedenia hotovosti na vkladnej knižke spolu vo výške 46.227,10 Sk (z toho zákonný podiel činí 1/2), je v tomto konaní neakceptovateľná. Pokiaľ by bola preukázaná neplatnosť plnomocenstva mohla by sa domáhať určenia len toho zákonného podielu z dedičstva, ktorý jej zo zákona patril titulom vyporiadania dedičstva. Navyše z dokazovania jednoznačne nevyplývalo, aké financie, v akej výške a v akom časovom období mali byť zo strany jej matky a žalovanou jej z dedičstva po nebohej J. D. vyplatené, resp. vrátené. Žalovaná strana tvrdí, že mala byť jej daná suma 17.000,- Sk. Žalobkyňa popiera akékoľvek prevzatie peňazí po nebohej. Tvrdí, že to bolo vrátenie pôžičky. Výpovede strán sporu sú tak rozporné. Bez ohľadu na to, aká bola skutočnosť, či teda dostala žalovaná nejaké peniaze z vkladnej knižky poručiťky, ani táto okolnosť nemá vplyv na posúdenie tohto sporu, nakoľko, ako už bolo vyššie uvedené, nebolo v konaní preukázané, žeby pri podpisovaní plnomocenstva bol sporný predmet dedenia. Tak isto je irelevantné tvrdenie žalovanej v záverečnom prejave, z ktorého vyplýva, že jej matka v roku 2019 sa mala vzdať svojho budúceho dedičského podielu v prospech žalovanej, nakoľko previedla svoj byt v prospech oboch synov žalovanej, čím mala žalobkyňu pripraviť o jej dedičský podiel. K uvedenému tvrdeniu súd uvádza, že predmetné skutočnosti (žalobkyňou nepreukázané relevantnými listinnými dôkazmi) nemajú žiaden súvis s predmetnou žalobou. Vlastník nehnuteľnosti má právo disponovať so svojím vlastníctvom slobodne podľa svojho vlastného uváženia. Pokiaľ sa žalobkyňa snaží podsúvať súdu myšlienku, že matka už pred 20 rokmi sa snažila obráť svoju dcéru o majetok, takéto spojenie je absolútne irelevantné, nakoľko matka žalovanej nebola účastníčkou dedičského konania, ako manželka nebohého syna poručiťky neprichádzala do úvahy ako zákonný dedič. Z výsledkov dokazovania zároveň nevyplývalo, žeby matka akýmkoľvek spôsobom mala ovplyvňovať dcéru - žalobkyňu, pri podpisovaní plnomocenstva.

56. S poukazom na vyššie uvedené právne posúdenie súd žalobu v celom rozsahu zamietol ako nedôvodnú.

57. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

58. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

59. Podľa § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

60. Žalovaná mala v konaní plný úspech, preto jej súd priznal voči žalobkyni plnú náhradu trov konania, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v § 365 odseku 1 CSP, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.